

Postulaty Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji dot. priorytetów polskiej prezydencji w Radzie UE i agendy cyfrowej UE

1. Infrastruktura cyfrowa

- Przegląd przepisów dot. rynku telekomunikacyjnego (regulacja rynków, częstotliwości, elastyczność kreowania usług, poziom obciążeń, inwestycje, obowiązki konsumenckie, pomoc publiczna) pod kątem wzmocnienia ich zdolności do wsparcia stworzenia silnego, jednolitego rynku telekomunikacyjnego zapewniającego najwyższej jakości, bezpieczne i dostępne usługi niezbędne dla unijnej gospodarki i społeczeństwa – zgodnie z celami Digital Decade. Inicjacja rewizji ram regulacyjnych powinna prowadzić do znalezienia rozwiązań adekwatnych do ambicji i aktualnych wyzwań.
- Wzmocnienie potencjału UE do przyjęcia wiodącej roli w tworzeniu nowych standardów łączności (6G, 7G), silnego, innowacyjnego i konkurencyjnego rynku technicznego i technologicznego (producenci, ML, OpenRAN).

2. Bezpieczeństwo i cyfrowa odporność

- Polska prezydencja stanowi szansę na wyeksponowanie najważniejszej potrzeby dotyczącej naszego regionu – zwiększania bezpieczeństwa w związku z wojną w Ukrainie i zagrożeniem wynikającym z polityki Rosji.
- Przygotowanie unijnej strategii odporności kluczowych, ważnych i krytycznych sektorów wobec zagrożeń geopolitycznych, militarnych, terrorystycznych i hybrydowych, a także klimatycznych wraz z określeniem narzędzi wsparcia regulacyjnego i finansowego.
- Zaproponowanie i wprowadzenie pakietu rozwiązań stymulujących poprawę odporności infrastruktury cyfrowej na wypadek katastrof naturalnych oraz aktów terrorystycznych i agresji – w aspektach dotyczących zasilania energią elektryczną (m.in. instalacje OZE, instalacje bateryjne, priorytetyzacja dostaw energii do obiektów kluczowych dla łączności), zapewnienia redundancji na poziomie sieci szkieletowych i przeciwdziałania zakłóceniom oraz fizycznym atakom na infrastrukturę.
- Zwiększenia odporności kabli podmorskich jest istotne, ale nie powinno być przedstawiane jako jedyne i najważniejsze. Zadaniem Polski powinno być nadanie wyższego priorytetu inicjatywom służącym wzmocnieniu lądowych sieci szkieletowych, w tym połączeń z Ukrainą i innymi państwami za wschodnią i południowo-wschodnią granicą UE. Potrzeby z tym związane powinny być finansowane nie tylko przy pomocy już funkcjonujących narzędzi wsparcia (CEF), ale także w ramach nowych funduszy, jak postulowany przez PIIT nowy Fundusz Odporności.

3. Cyberbezpieczeństwo

- Wspieranie rozwoju zdywersyfikowanego unijnego rynku dostawców produktów i usług teleinformatycznych, w celu wzmocnienia konkurencji oraz bezpieczeństwa w łańcuchu dostaw.
- Wypracowanie zharmonizowanych schematów certyfikacji cyberbezpieczeństwa z uznanymi globalnie jednostkami certyfikacyjnymi.
- Określenie unijnych zasad oceny cyberbezpieczeństwa (Cyber Rating), które w przejrzysty i spójny sposób pozwolą na ocenę cyberbezpieczeństwa podmiotów w łańcuchach dostaw.

4. Elektroniczna administracja publiczna

- Budowa Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej poprzez nowelizację Rozporządzenia eIDAS 2 dla dostarczenia rozwiązań umożliwiających jednolitą identyfikację elektroniczną oraz powszechną dostępność kwalifikowanych podpisów elektronicznych. Europejski Portfel Cyfrowej Tożsamości, obowiązkowo akceptowany w szerokim zakresie usług, ma zapewnić jednolity, wysoki poziom wiarygodności i bezpieczeństwa w całej Unii.
- Darmowe kwalifikowane podpisy dla obywateli do zastosowań „nieprofesjonalnych” połączone z Europejskim Portfelem Tożsamości Cyfrowej przy nowelizacji eIDAS 2.
- Konieczność szerokiej współpracy administracji publicznej z rynkiem komercyjnym przy implementacji eIDAS 2.0, gdzie administracja publiczna skupia się na budowie portfela i udostępnieniu identyfikacji elektronicznej, a rynek staje się naturalnym partnerem w zakresie budowania ekosystemu usług zaufania.
- Usługi cyfrowe wspomagające cyfrową transformację procesów biznesowych, w tym nowy wymiar usług opartych na rozwiązaniach mobilnych.

5. Platformy cyfrowe

- Zapewnienie spójności w zakresie interpretacji, stosowania i wdrożenia przepisów dotyczących rynków i usług cyfrowych na poziomie całej UE.
- Przyjęcie rozwiązań chroniących skutecznie małoletnich i inne osoby szczególnie narażone na negatywne oddziaływanie socjalne, psychiczne i finansowe poprzez internet. Zbudowanie spójnej strategii realizacji rozporządzenia CSAM z zachowaniem praw podstawowych – jak np. prawa do prywatności.
- Skuteczne rozwiązanie kwestii uproszczonego decydowania i wyrażania zgody na wykorzystywanie ciasteczek (cookies) oraz minimalizowania efektu zmęczenia ciasteczkami (cookie fatigue).

6. Sztuczna inteligencja

- Dalsze kształtowanie otoczenia regulacyjnego korzystania z systemów AI, ułatwiające ich rozwój z powszechnym bezpiecznym użytkowaniem. Postulujemy:
  - skupienie wysiłków związanych z regulacją praktyk AI w systemach wysokiego ryzyka i związanych z nimi modelach;
  - zapewnienie bezpieczeństwa rozwiązań AI w pozostałych kategoriach ryzyka poprzez egzekwowanie właściwych praktyk projektowania i użycia rozwiązań AI w ramach istniejących mechanizmów nadzoru rynkowego i wspierania innowacji.
- Zwiększanie dostępności kompetencji w zakresie odpowiedzialnej inżynierii oprogramowania w przemyśle, administracji oraz edukacji. Postulujemy wypracowanie kodeksów dobrych praktyk wspieranych przez przemysł, instytucje edukacyjne i system nadzoru.
- Rozwijanie w UE wspólnej spójnej strategii w zakresie rozwoju i wykorzystania systemów AI w latach 2030-2040 w ramach krajów UE oraz w kontekście dominacji rozwiązań AI spoza UE.
- Zapewnienie sprzyjającego innowacjom wdrożenia zasad gospodarki opartej na danych - liczne przyjęte akty m.in. RODO, Data Act, DGA, DMA, AI Act tworzą złożony ekosystem, którego jedynie skuteczne wdrożenie (spójna i jednolita interpretacja w myśl maksymalnej harmonizacji, dialog z rynkiem w ramach wdrożenia, równe zasady) zapewni konkurencyjność i rozwój innowacji w UE;

- Nadanie globalnego kierunku transformacji gospodarczej i społecznej, jakie przyniesie AI, w oparciu o unijne wartości: ochrona praw człowieka, zrównoważony rozwój, promowanie zielonych inwestycji, szeroki dostęp do usług, dostępność.

7. Projektowanie i wytwarzanie układów scalonych

- Globalne tempo innowacji niekorzystnie wpływa na ekonomikę infrastruktury obliczeniowej stanowiącej fundamentalny zasób dla rozwoju superkomputerów, systemów AI oraz symulatorów komputerów kwantowych. Szacowane potrzeby na moce obliczeniowe znacząco przewyższają obecną dostępność układów obliczeniowych w UE.
- Postulujemy: wzmocnienie inicjatyw zwiększających niezależność i dostępność zasobów obliczeniowych w krajach UE poprzez inwestycje w zdolności produkcji układów (patrz: European Chips Act) oraz powszechnie dostępną, interoperacyjną infrastrukturę obliczeniową (patrz: European High Performance Computing Joint Undertaking) oraz wzmocnienie, oraz promowanie wśród krajów członkowskich inicjatywy, której celem jest przekształcenie wybranej otwartej architektury procesorów w działające układy zasilające europejskie ośrodki HPC (patrz: European Processor Initiative).

8. Chmura obliczeniowa

- Zapewnienie, by realizacja celu z programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” (celu z art. 4 ust. 1 pkt 3 lit.) nie prowadziła do zbyt dużego uzależnienia europejskiej gospodarki od usług strażników dostępu, poprzez analizę nowej sytuacji rynkowej wywołanej równoczesnym wzrostem znaczenia chmury i narzędzi AI dostępnych za jej pośrednictwem, a następnie ewentualne wykorzystanie narzędzi przewidzianych w obowiązującym prawodawstwie (przede wszystkim w akcie o rynkach cyfrowych).
- Zachęcanie państw członkowskich do sprawnego wdrożenia aktu w sprawie danych (aspekty instytucjonalne) a działających w UE dostawców usług chmurowych do przygotowania się do realizacji nowych obowiązków dotyczących interoperacyjności usług przetwarzania danych.

9. Dane cyfrowe i zarządzanie danymi

- Przegląd wzajemnych relacji między przepisami RODO i nowymi regulacjami odnoszącymi się do wykorzystania danych i stosowania nowych technologii (akt w sprawie danych, akt o zarządzaniu danymi, akt o rynkach cyfrowych i akt o sztucznej inteligencji) celem osiągnięcia spójnego i jasnego prawa.
- Weryfikacja przepisów RODO według oceny ich przydatności, ograniczoności i skuteczności oraz podjęcie decyzji w zakresie odejścia od sektorowych przepisów dot. prywatności na rzecz spójnej regulacji horyzontalnej.

10. Zastosowanie mechaniki kwantowej

- Opracowanie i wdrożenie w UE długoterminowych (co najmniej 10-letnich) strategii i programów badawczych w zastosowaniu mechaniki kwantowej w praktyce wraz z budową infrastruktury sprzętowej oraz oprogramowania ją stosującej.
- Zabieganie o spójne stosowanie przez państwa członkowskie zaleceń Komisji z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie skoordynowanego planu wdrażania dotyczącego przejścia na kryptografię postkwantową.
- Promowanie rozwoju europejskich komputerów kwantowych, algorytmów kwantowych mogących zwiększyć przewagę konkurencyjne europejskich przedsiębiorstw, a także dokonywanie bieżącej oceny opłacalności inwestycji w technologie kwantowe w obszarach, w których dzięki szybkiemu

rozwojowi narzędzi AI wykorzystanie klasycznych komputerów może okazać się znacznie bardziej efektywne.

11. Finansowanie polityki cyfrowej

- Określenie celów nowych ram wieloletniej polityki finansowej po 2027 r., które będą wspierać tworzenie silnej i niezależnej unijnej gospodarki cyfrowej gotowej na zagrożenia klimatyczne, geopolityczne i militarne, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony granic UE. Określenie minimalnych poziomów alokacji dla obszarów priorytetowych: łączność, wzmocnienie odporności sieci (dosył światłowodowy, redundancja sieci szkieletowych, zasilanie obiektów) cyberbezpieczeństwo.
- Stworzenie nowego Funduszu Odporności skoncentrowanego na wsparciu inicjatyw w sferze cywilnej, w tym w sektorach kluczowych i ważnych oraz podmiotach krytycznych (NIS2, CER).
- Sektor telekomunikacyjny, pomimo stale ponoszonych nakładów finansowych, stoi w obliczu dalszych ogromnych wyzwań inwestycyjnych (potrzeby szacowane są na ok. 200 mld EUR), przy jednoczesnych ograniczonych możliwościach monetyzacji inwestycji. Istnieje więc konieczność dalszego wsparcia rozwoju sieci telekomunikacyjnych z wykorzystaniem środków publicznych. Jednocześnie, w obliczu zmiennej sytuacji geopolitycznej, pojawiają się nowe, a dotychczas niezauważalne - przynajmniej z perspektywy obecnych polityk unijnych - potrzeby w zakresie sieci szerokopasmowych, związane z koniecznością zapewnienia ich wysokiej odporności i bezpieczeństwa. Cele zasięgowe określone w programie Cyfrowej Dekady, a także zasady udzielania pomocy publicznej wyrażone w GBER są skonstruowane w optyce pokoju i braku kryzysów, która niestety nie oddaje charakteru wyzwań, przed którymi stoi Europa. Kluczowym działaniem ze strony Prezydencji Polski powinno być dążenie do odpowiedniego dostosowania zasad pomocy publicznej, a w szczególności rozporządzenia GBER, do tych aktualnych potrzeb i wyzwań.

12. Kompetencje cyfrowe

- Wdrożenie mechanizmu wspierającego rozwój i utrzymanie wysokospecjalistycznych kadr informatycznych oraz specjalistów teleinformatyki w europejskich firmach, szczególnie w nowych „wschodzących” obszarach mogących zdecydować o przyszłej pozycji Europy. Ponadto opracowanie spójnej polityki reagowania na zmiany rynku pracy, spowodowane zmieniającymi się uwarunkowaniami (np. upowszechnieniem systemów AI), w szczególności wypracowanie mechanizmów, które ułatwią pracodawcom „przekierowanie” kadr ze specjalności zanikających do tych wschodzących.

13. Dyplomacja cyfrowa

- Wzmocnienie współpracy wielostronnej. Wielość aktorów w środowisku cyfrowym sprawia, że głos UE jest podzielony na kilkanaście obszarów, w tym również liczne instytucje międzynarodowe. UE powinna działać w kierunku wzmocnienia i uspołnienia działań na poziomie międzynarodowym.
- Działanie na rzecz ściślejszej współpracy firm europejskich, zmagających się z licznymi obowiązkami legislacyjnymi i nieprzewidywalną sytuacją gospodarczą, ograniczającymi możliwości konkurencyjności z firmami światowymi.